

Izhaja
1. in 16. vsakega mesca
in velja s poštnino vred
in v Mariboru z pošiljanjem
na dom
za celo leto . . . 2 fl.
" pol " . . . 1 fl.
" 1/4 " . . . — fl. 50 k.
Brez poštnine in
pošiljanja 1 fl. 80 k.
Posamezni listi se dobijo
pri knjigarju Novaku na
velikem trgu za 8 k.

Štv. 2.

V Mariboru 1. februarja 1867.

Tečaj I.

Volitve za okrajne zборе.

Volitve in zmirom volitve! tako slišim nejevoljno godrnjati poštenega kmetiča. Komej smo imeli volitve za deželni zbor in že moramo spet k komisiji zavoljo volitve za okrajne zборе. Da bi se vendar kaj poboljšalo ino se v resnici kaj storilo za nas vboge kmetiče po vseh teh volitvah. Pa bojim se, da bo ostalo vse kakor zdaj, naj si izvolim Petra ali Pavla. Prej, ko še ni bilo vsega tega voljenja, smo mirno živeli, ni nam bilo treba vsega tega ravsa in kavsa, gospoda pa je mislila za nas in šlo je vse svoje mirne pote kakor tako. Kaj nam pomagajo vse te volitve? Davek nam nikdo ne bo ponižal, drugo naj pa bo, kakor če.“ —

Ti se motiš, moj ljubi prijatelj, in krivo sodiš o volitvah, Res da ti izvoljeni možje ne morejo koj davek ponižati, vendar, če si zbereš zmirom prave zastopnike, katerim je v resnici mar za blagor dežele in ljudstva, bodeš v kratkih letih čutil poboljšanje na eno in drugo stran. Morebiti se bo tudi davek dal ponižati, kajti da so davki tako visoki, temu so krivi veliki troški, postavim za obresti državnih posojil, za neštevilne uradnike, potem deželna priklada i. t. d. Davek pomanjšati bo le mogoče, če se znižajo troški. Ravno o troških pa imajo pravico govoriti in odločiti naši deželni poslanci.

Volitev deželnih poslancev bila je 21. jan. in ta dan naj bo za veke z zlatimi črkami zapisan v zgodovini slovenskega naroda. Ta dan pokazali so Slovenci, da so se zdramili in da marajo za se in za svoje pravice. Upajmo torej, da bode prihodnji deželni zbor pravičen tudi nam in ne kakor preteklih šest let zmirom preziral naše želje.

Kar pa je deželni zbor za celo deželo, to so okrajni zbori (Bezirks-Vertretungen) za posamezne okraje.

Okrajni zbor je družba izvoljenih mož, kateri se snide vsaj dvakrat na leto in posvetuje o zadevah in potrebah svojega okraja.

Pravice teh zborov so zdaj še jako omejene, upati pa je, da s časom v roke dobijo večje oblasti in zato moramo že pri sadanjih volitvah paziti, da spravimo prave možje v te zборе.

Okrajni zbor bo imel skrbeti za ceste, da se stare dobre ohranijo in kjer je treba nove napravijo. Pregledal bo stroške in dohodke okrajnega premoženja ino imel dolžnost, dobro gospodariti, da ne bo treba previsoke okrajne priklade (Bezirksumlage). Gledati bo moral na gospodarske zadeve in kjer bo mogoče, napravljaj gospodarsko šolo. Tudi bo okrajni zbor lahko ustanovil posojilnice za gospodarje ali še bolj založnice (Vorrathskammern) združene s posojilnicami. *) Poboljšanje narodne omike spada tudi med skrbi okrajnih zborov, potem zdravilne zadeve, naprave za uboge, vkvartirovanje vojakov in šub. Še bo okrajni zbor moral paziti na občine, da svoje dolžnosti dobro opravljajo.

Kaže torej, da okrajni zbor, kateremu bo v resnici mar, zadostovati vsem svojim dolžnostim, imel bo že zdaj mnogo opravil. Tedaj je tudi zelo važno, kakošne može si izvolimo za okrajne zbornike.

Vsak okrajni zbor obsega eden politični okraj ali eno celo komisijo in bo sestavljen iz 24—36 poslancev, ki jih izberejo:

- Posesniki velikih zemljišč, kateri plačujejo po 60 fl. neposrednega davka na leto od svojih zemljišč;
- posesniki velikih obrtnij in kupčij;
- mesta in trgi;
- vse ostale občine okraja.

Vsaka skupina teh volilcev izvoli četrti del okrajnih poslancev. Gotovo se po tem volitvenem redu velika krivica godi kmečkim občinam, ktere bi po številu od njih plačanih davkov in po številu svojih prebivalcev morale imeti povsod same skoro toliko poslancev, kolikor vse druge skupine skupaj. Po postavi jih pa le smejo izvoliti četrti del.

Ker so torej kmetje okrajšani v številu poslancev, morajo vsaj paziti, da si take izvolijo, na ktere se lahko zanašajo, da bodo v zboru zagovarjali želje in potrebe kmečkih občin.

Koga si tedaj izvolite?

1. Poštene, pravicoljubne, izvedene kmete, o katerih veste, da niso v pestih birokratov in da ne zaničujejo prosto slovensko ljudstvo. Saj imate, hvala Bogu, takih mož v vsakem okraju.

2. Rodoljubne gospode, o katerih ste se že prepričali, da vedo za težave kmečkega stana, da se potegujejo za vas in vaše pravice, da se jim ne gabi z vami v domačem slovenskem jeziku se pogovarjati. Izvolite si med gospodi le take, o katerih veste, da imajo srce za vas, naj bodo potem dohtarji, profesorji, duhovniki ali učitelji.

Cesarskih uradnikov bi Vam ne svetoval da jih izvolite za poslance, kajti okrajni zbori bodo gotovo včasih morali nasprotovati okrajnim uradom ali komisijam. Težko pa bi potem bilo uradnikom, se za eno ali drugo stran odločiti, ker dvema gospodoma se ne da služiti.

Tudi mestjanov in tržanov bi ne svetoval kmečkim občinam, jih za svoje zastopnike izvoliti, ker mesta in trgi imajo že sami po sebi četrti del vseh poslancev in kmetje bi se sami še bolj okrajšali, kakor so že po postavi. Vendar tu ne mislim na rodoljubne gospode, ki sem jih vam že nasvetoval, če bi tudi po mestih stanovali.

K volitvi pošlje vsaka občina svojega župana ino pa enega moža. Torej jih bo povsod mnogo volilcev se sešlo, v nekterih okrajih po 100—200. Tem bi bilo, popolnoma nemogoče, se še le v poslednji uri dogovoriti, kateri možje naj da bi se izvoliti. Zato naj v vsakem okraju rodoljubi že pred volitvijo z obzirom na volivce naznanjajo vsem kandidata, da se potem glasi preveč ne razcepijo.

Vi pa, volivci, držite se pri volitvi vsi tistih mož, ktere vam bodo nasvetovali znani rodoljubi vašega okraja, ter jih vsi enoglasno izvolite.

Pokažimo tudi pri volitvah za okrajne zборе, kakor smo to 21. jan. sjajno dokazali pri volitvah za deželne zборе, da smo Slovenci in se zavemo svojih pravic.

Bodimo tudi tu složni in zmaga gotovo bo naša!

Dr. J. Vošnjak.

*) O tej prekornisti napravi prihodnjič bolj obširno.